

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	
Pe un an	50 Lei
Pe jumătate de an	25 "
Pe un pătrar de an	12 1/2 "
Un număr	1 Leu.
Pentru străinătate pe un an	80 Lei.

Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.

Prețul inserțiunilor:	
Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 60 Lei, până la 200 de cuvinte 90 Lei, de aci în sus 120 Lei.	

Nr. 2821 B ex 1923.

NOTĂ OFICIALĂ.

Se aduce la cunoștință publică, că tinerii, cari doresc ca să fie primiți în **Institutul nostru teologic**, au să-și înainteze petițiunile lor, prin oficiile protopresbiterale, Consistorului diecezan, până la **10 August st. v. 1922.**

Rugările au să fie ajustate cu următoarele documente:

1. Estras de botez.
2. Toate testimoniile de pe clasele școalelor medii absolvate și eventual testimoniul de maturitate.

3. Declarația părinților, că vor suporta spe-sele reclamate cu întreținerea în Institutul teologic.

4. Atestat de moralitate dela oficiul parohial și dela protopresbiterul tractual.

5. Atestat medical, că petentul e deplin sănătos și fără defecte.

Se obsearvă, că tinerii, cari își vor înainta rugările pentru primire în Institutul nostru teologic, sunt îndatorați a-se prezenta la Consistor, când vor fi provocați la aceasta.

Preoția este o chemare sfântă, prin urmare înaltă și cinstită și depinde dela vrednicia și hărnicia fiecăruia, ca să aibă mulțămire sufletească în serviciul său și să aibă și subsistența materială cinstită.

Caransebeș, 6 Iulie 1923.

Episcopul diecezan:
Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Nr. 2508 B. ex. 1923.

NOTĂ OFICIALĂ.

Examenul de ocalificație preotească, fixat pe Marti în 1/14 August 1923, se contramandea din împrejurări neprevăzute până la alt termin, ce se va stabili ulterior din partea Consistorului diecezan.

Caransebeș, în 6 Iulie 1923.

Episcopul diecezan:
Dr. Iosif Traian Badescu.

Comemorarea semicentenarului dela moartea Mitropolitului ANDREI ȘAGUNA.

Sărbările dela Sibiu.

În vederea solemnității comemorării marelui Arhiepiscop Andrei Șaguna, orașul Sibiu a început să îmbrace haină de sărbătoare încă de Miercuri, 28 Iunie (11 Iulie) a. c. și era frumos pavoazat cu drapelul și verdeață.

Sosirea persoanelor oficiale și a delegațiunilor.

Cu acceleratul din capitală au sosit I. P. S. Sa Mitropolitul primat Miron, dnii ministri Al. Constantinescu, C. Banu, Mărdărescu, Mitropolitul Pimen al Moldovei, Episcopul Vartolomeiu, delegația bucovineană compusă din P. S. Sa Ipolit Vorobchievici, dr. Vas. Tarnavski și dr. V. Gheorghiu, generalul Gorski, subșeful marelui stat major, reprezentanții autorităților civile și militare, reprezentanții presei bucureștene, delegația societății de cultură macedo-română, compusă din dnii: I. Grădișteanu, I. Valaori, N. Bațaria, prof. G. Murnu etc., apoi o mulțime de rașinărteni stabiliți în vechiul regat, precum și numeroase delegațiuni din întreaga țară.

La ora 9.30, Mitropolitul Nicolae al Ardealului, încunjurat de episcopii: Roman al Oradiei Mari, Nicolae al Feleacului și Clujului, Iosif al Caransebeșului, Lucian al Romanului, prof. dr. I. Lupaș, asesorii consistoriali Gh. Proca, Dumitru Câmpeanu, Aurel Crăciunescu, Arhimandritul Eusebiu Roșca, prof. T. Duma, D. Comșa, Vasile Popovici, Const. Dissescu, prefectul Anastasie Boiu, primarul Sibiului Goriț, inspectorul școlar R. Sandu, directorul regional c. f. r. Bratu, apoi liceul de fete, corul mitropolitan și o mare mulțime de cetățeni au venit la gară întru întâmpinarea oaspeților sosiți dela București.

Cuvântarea Mitropolitului Nicolae.

Mitropolitul N. Balan a rostit o cuvântare de bună venire, spunând, că sufletul nostru e plin de bucurie. Salută sosirea, în mijlocul ardelenilor, a înalților oaspeți.

„Vom prăznui împreună, spune I. P. S. Sa, pe marele păstor, pregătitor al unirii neamului românesc, Șaguna, care prin faptele mărețe s'a ridicat în slava neamului dincolo de granițe și a ridicat conștiința dincolo de vechile și nedreptele hotare, dispărute azi pe veci. Pleca-ne-vom smeriți pe mormântul lui, ca să luăm puteri și îndrumări noi pentru conducerea Bisericii.”

În numele Bisericii lui Șaguna, al poporului român și al clerului ardelean, am fericirea să salut pe Mitropolitul primat Miron, urmașul marilor ierarhi ai Ungro-Vlahiei, apoi pe Mitropolitul Moldovei, care atunci când Biserica ardeleană a trecut prin vremuri grele, a ajutat-o din răspuțeri.

Salută apoi pe reprezentanții guvernului, urându-le bună venire.

Cuvântul Mitropolitului primat.

Mitropolitul primat dr. Miron Cristea spune:

„O îndatorire creștinească românească a îndemnat frații vechiului regat și ai Bucovinei să vină azi în acest centru, unde e o puternică vieață creștinească românească. Înaltul prelat aduce prinosul de recunoștință aceluia, care a fost cel mai mare ierarh al Bisericii române.

În preajma unificării administrative a Bisericii române, continuă I. P. S. Sa, am venit inspirat de spiritul de jertfă al lui Șaguna să putem da o organizație sanatoasă, vrednică de munca și geniul marelui ierarh în spiritul vremilor.

Venim, viădicii vechiului regat, care are o organizație bisericească mult inferioară celei întemeiate de Șaguna, venim să ne înălțăm spre această minunată organizație, adaptându-o cu modificările impuse de chemarea vremurilor.

Inspirându-mă din munca tineretelor mele, vă rog stringeți-vă în jurul Bisericii ortodoxe, că ea e pârghia și razămul Statului românesc unitar.

Dau binecuvântarea mea tuturor fiilor buni ai neamului, veniți să sărbătorească pe Șaguna.”

Cuvântarea Mitropoliului Moldovei.

Mitropoliului Pimen al Moldovei și Suceavei aduce salutul clerului Moldovei lui Ștefan cel Mare, care statornic a stat în trecutul bisericii ardelenne, ca conducător și îndrumător.

Am venit să ne închinăm la mormântul lui Șaguna, călăuzitorul fraților de peste Carpați. El a fost, mai presus de toate, animatorul conștiinței românești.

Incheie aducând omagii Mitropoliului Balan, episcopilor și clerului din Ardeal.

Corul mitropolitan a cântat atunci „Mulți ani trăiască”.

Salutul autorităților Sibiene.

Reprezentanții autorităților sibiene au prezentat apoi, miniștrilor, salutul Sibiului, iar mulțimea cu mare însuflețire a salutată pe oaspeții veniți să preamărească cu devoțiune pe cel mai de seamă dintre călăuzitorii ei sufletești, care i-a dat îndrumarea de a crede în Biserica Domnului și în puterea sufletească a neamului.

Omagiul partidului național român.

D. Iuliu Maniu, președintele partidului național, a sosit la Sibiu Marți noaptea, venind din Cluj. La gară a fost primit de comitetul de 100.

După aceea membrii partidului național au avut o întrunire sub președinția generalului Boeriu. S'a discutat atitudinea dușmănoasă a guvernului, în urma căreia partidului național nu i-s'a încuviințat să țină discurs de comemorare la parastasul din Rășinari.

Partidul național a hotărât deci să comemoreze separat pe cel dintâi președinte al său. Și în sala „Unicum” s'au întrunit aproape 300 membri ai partidului, în frunte cu comitetul executiv, sărbătorind pe marele Șaguna. Aici dl I. Maniu a adus omagii memoriei marelui Șaguna, pregătitorul unirii românilor, arătând marile însușiri și activitatea prodigioasă a lui.

Discursul dlui I. Maniu îl vom reproduce în numărul nostru viitor.

Sărbarea tinerimei școlare.

Tot Miercuri seara a avut loc în sala festivă a Prefecturii o ședință festivă a tinerimei seminarului „Andreian” și a elevilor școlii normale de învățatori, „Andrei Șaguna”. Clericul Ioan Dinu a vorbit despre Șaguna și creșterea clerului, iar elevul dela școala normală Petru Flințiu a vorbit despre Șaguna și școala românească. Corul a intonat diferite imnuri religioase.

Au asistat la această sărbare: d. C. Banu, ministrul Cultelor și Artelor, I. I. P. S. S. Mitropoliți, P. S. Episcopi, reprezentanții tuturor autorităților civile și militare din localitate, cum și un numeros public.

Sosirea Suveranilor.

Joi, în ziua de ss. Ap. Petru și Pavel, la ora 7 dimineața, au sosit în gara Sibiu membrii guvernului.

La ora 8, trenul regal sosește în gara. Din tren coboară M. M. L. L. Regele, Regina, A. A. L. L. R. R. Principii Carol și Nicolae, Princesele Ileana și Irina.

M. S. Regele purta uniforma de general de infanterie. M. S. Regina și A. A. L. L. R. R. Princesele poartă splendide costume naționale.

Pe peronul gării frumos împodobită cu verdeață și cu flori, au ieșit întru întâmpinarea familiei regale toți membrii guvernului, I. P. S. Mitropoliți Miron, Pimen și Nicolae, P. S. Episcopi veniți la această sărbare, ofițeri superiori, reprezentanții Corpurilor legiuitoare, delegații diferitelor societăți și mulțime multă de popor.

Muzica militară a intonat imnul regal.

Doamnele din societatea sibiană au oferit Suveranei și Princeselor splendide buchete de flori.

M. S. Regele a trecut în revistă compania de onoare în urarele mulțimei.

Pe peronul gării se mai găseau orfelinatele din Sibiu. M. S. Regina s'a întreținut cu conducătoarele orfelinatelor și s'a interesat de soarta copiilor.

La școala de cavalerie.

Dela gară Suveranii, Principii, cu suitele, cu membrii guvernului și cu reprezentanții autorităților locale s'au dus la școala de cavalerie, unde au avut loc sărbări pentru aniversarea a 50 ani dela înființarea școlii.

Pelerinajul și solemnitatea dela Rășinari.

Satul Rășinari este în plină sărbătoare. Case și oameni au pus vestmânt de zi mare.

Cortegiul regal, — primit cu aclamații de mulțimea nesfârșită a sătenilor ce umplu marginile șoselei până departe — sosește, fiind întâmpinat de Mitropolitul Primat și întreg clerul, cu sf. Evanghelie în frunte.

Cortegiul înaintează acum printr'o mare de capete, M. S. Regele și Mitropolitul Primat fiind în rândul întâiu, și îndreptându-se spre mormântul unde odihnește ilustrul Arhieru.

Mișcătoarea slujbă a parastasului e oficiată de Mitropolitul Primat, asistat de Mitropoliții Pimen și Nicolae și de câtră toți Episcopii veniți la această pioasă aniversare și de întreg clerul ajutător, în asistența a mii de oameni descoperiți, și pe alocuri îngenunchiați.

Corul Seminarului dă răspunsurile, cerând odihnă vecinică și de-apururi pomenire pentru sufletul marelui bărbat.

Cuvântarea I. P. S. Mitropolitului primat

„Când îi lipsește omului unul din cele 5 simțuri, atunci celelalte, cari-s sănătoase, caută să suplinească lipsa.

Așa și în vieața poporului român. Până când pronia cerească a îndrumat geniul neamului să se adune la

olaltă toți fiii risipiți în țări și state deosebite, simțul național a întărit pe cei oropsiți și obidiți.

Moldovenii lui Ștefan cel Mare au trimis Vlădici în Ardeal, înființând episcopia Vadului în nordul Moldovei, ca să păstreze puterea sufletească a românilor de peste munți prin duhul credinței.

Acelaș lucru l-a făcut Mihai Vodă Viteazul, în mijlocul Ardealului. Precum și Ardealul trimis-a la București pe Gheorghe Lazăr, ca să risipească eclipsa culturii grecești, care stăpânise o epocă întreagă peste sufletul neamului românesc.

Și tot așa Bucovina a trimis pe Aron Pumnul și Basarabiei pe atâția bărbați de frunte, printre cari pe Bogdan Petriceicu Hașdeu, și generali vestiți și viteji. Și dela cea mai răsleață, dar vânjoasă ramură a românismului, din Macedonia română, Dumnezeu trimis-a Ardealului pe Mitropolitul Andrei Șaguna, în vremea când românii de aici — afară de unele cazuri — zăceau în cea mai întunecată mizerie și sufletească și materială,

Munca lui Șaguna a fost copleșitoare pe toate tărâmurile: bisericesc, cultural, politic.

Și de aceea personalitatea lui de prooroc, cu minte luminală, cu voință tare și iscusință în conducere, e ridicată de-asupra tuturor fruntașilor noștri din Ardeal.

Cu marile lui însușiri și ajutat de împrejurări, dar mai ales știind cum să conducă în conflictul dintre maghiari și dinastie, Șaguna a croit căi de mântuire pentru renașterea poporului românesc în Ardeal.

Dar mai presus de toate, Șaguna a înțeles cum să-și organizeze Biserica și poporul de credincioși evlavioși, cum nu se putea mai la înălțimea evoluției vremii și ca să corespundă țelurilor, pe care neamul întreg trebuia să le urmărească cu râvnă.

Această orânduire a asigurat lui Șaguna vecinica pomenire și admirația credincioșilor din toate părțile locuite de români.

Principiile organizatoare ale lui vor fi și baza unificării Bisericii ortodoxe din România întregită.

Dacă Majestatea Voastră a găsit pe ardeleni, la desrobire, așa cum i-a găsit, aceasta se datorește operei mari, stăruitoare și entuziaste a lui Șaguna și ucenicilor lui.

Cu adâncă recunoștință se închină memoriei lui Biserica din vechiul regat, din Basarabia și Bucovina.

Cerem Atotputernicului, pentru trupul lui, odihnă; iar sufletul lui trăi-va în operele urmașilor săi.

Cuvântarea Mitropolitului Ardealului

Mitropolitul Nicolae al Ardealului, în accente impresionante, evocă figura măreață a bărbatului trimis de providență, a sufletului neînfricoșat și fără de preget, care printr'o uriașă muncă și o înțelegere adâncă a rosturilor vieții naționale, a durat din biserică o cetate a sufletului românesc.

Păstor ales al neamului său pe terenul politic și cultural, el dădu ideei românismului un suflu de viață nouă și organizează Biserica pe largi și luminate baze.

El ridică conștiința națională a poporului, căruia aparținea și o făcu să întrevadă culmi ce erau de atins în viitor.

Azi, cu pietate și cu vener ține, strânși împrejurul monumentului lui Șaguna, în tam de stire, că stintele lui dorim să-l împietrim.

Cuvântarea dlui prim-ministru Ion Brătianu

Regele și poporul într'o simțire, azi ca totdeauna, s'au strâns laolaltă să sărbătorească amintirea bărbatului, care înaintea istoriei naționale înfațșează viața și

truda unei întregi generațiuni a româniei din Ardeal și din ținuturile pe atunci osândite sub coroana Ungariei. Ca să aducem prinos de recunoștință acelei generații, ne închinăm la acest mormânt, fiindcă Șaguna a fost părtaș al durerilor și al aspirațiilor ei. Mai rodnic ca alții, a știut s'o slujească și s'o cârmuiască. Intr'ânsul, în însușirile sale de pricepere și voință, în sufletul său bărbătesc și în mintea sa limpede și-a aflat ființa mai desăvârșită puterea de realizare a generațiunii sale. În luptele ei pentru asigurarea condițiilor de viață și de propășire națională în mijlocul vitregelor împrejurări ale vremii, sufletul său nu-și risipea puterile în văpaia sterilă a urei și patimilor mari. Șaguna era din acei, cari clădesc chiar în vremile cele mai neprielnice. Vieța lui învederează, că dacă într'adevăr stă bietul om sub cârma venurilor, precum rostește bătrânul cronicar, totuși sub această cârmă fiecare om, după cum l'a înzestrat Dumnezeu, așa își rodește vieța și își lasă urma pe pământ. Tocmai la vremuri de cumpănă, când povara nevoiei răzbește pe cei slabi și rătăcește pe cei nestatornici, atunci se arată mai luminoasă și mai precumpănitoare vrednicia oamenilor superiori. În asemenea împrejurări grele, în curs de un șfert de veac, Șaguna și-a închinat mintea și inima neamului și Bisericii românești, dând cea mai strălucită adevărire neclintitei legături, care unește poporul nostru de legea strămoșească. În acele începuturi ale organizării românești în Ardeal, ca în faza primitivă a oricărei vieți organice, funcțiunile nu puteau afla de-odată complexul instituțiilor necesare multiplelor nevoi ale societății. Biserica, altar neclintat al credinței, rămăsese sub urgia vremurilor, singurul adăpost sigur, sub care putea reîncepe întreaga opera de reclădire națională, în truntea ei așezase pe bărbatul cel mai destoinic pentru înfăptuirea acestei reclădiri. Șaguna, împreună cu demnii săi tovarăși de luptă națională, adăposti astfel în jurul și chiar în sânul Bisericii începuturile noiei vieți românești. El alcătui într'acest chip, nu numai așezământul bisericesc ardelean, cu temeiurile lui sănătoase, ale căror principii generale sunt de însușit azi de către toată Biserica noastră în organica și uniformica ei întocmire, dar îndrumă tot odată și întreaga viață politică culturală și economică a celor pe cari tot mai inverșunat îi amenințau vrăjmașele încercări de desnaționalizare, și dete, prin aceasta chiar, sfintei noastre Biserici noi drepturi la recunoștința și dragostea neamului.

Spirit politic și de autoritate, marele Mitropolit știa, că propășirea socială și națională se poate întocmi numai pe tărâm de ordine și potrivit împrejurărilor și mijloacelor. Întreg la simțire, la cuget și faptă, inima lui împărțășea dorurile neamului, mintea lui despica limpede nevoile obștești, pe care munca lui le îndeplinea destoinic și hotărît, neslăbit de hulă și de pismă. El nu căuta dragostea mulțimii prin lingușirea slăbiciunilor ei, ci îi arăta dragostea lui, prin neodihnită și stăpânitoare grijă a binelui obștesc, socotind, că pentru servitorul cinstit al poporului răsplata vieții nu se cuvine să fie așteptată înainte de săvârșire. Numai când vă veți întoarce de la mormântul meu, veți cunoaște pe cine ați pierdut, zicea el, ca răspuns celor cari se împotriveau și-l defăimau. Amintind aceste cuvinte, a sunat acum ceasul să ne îndreptăm către acest mormânt.

Mare într'adevăr și adâncă trebuie să fie mulțumita noastră către pomeniții bărbați mari ai poporului, cari în vremi grele, cu puteri atât de smerite, au făcut lucruri atât de mărețe.

Înaltă trebuie să fie cugetarea lor și adâncă, iar mintea fierbinte, ca și credința; adevărată a fost iubirea lor către Dumnezeu și națiune.

Mare în adevăr, adâncă și vecinică trebuie să fie mulțumirea noastră pentru Șaguna, căci scump este odorul, pe care el ni l-a dăruit nouă. Dar sărbătorindu-l pe el, nu cinstim numai munca, nici singuratică clădire a unei generațiuni sau părți a României.

Am fi necredincioși înaltului țel, căruia el s'a consacrat, dacă am simți altfel și dacă am deosebi în inimile noastre, ceea ce ei ne-au lăsat, fie chiar despărțiți.

În munca și clădirea lor, slăvim cu pietate un semn strâns de legătură între ele, legătură, din care se alcătue în cursul vremurilor, întregul glorios edificiu „România Mare.”

De aceea, azi, când după atâtea veacuri de trude, a vrut Domnul ca Regele, în fruntea poporului să încunune, prin unitatea neamului, opera tuturor cari s'au jertfit acestei idei, ne închinăm cu evlavie în jurul acestui scump și slăvit mormânt, adunați de prinosul recunoștinței noastre.

Dar lui Șaguna, ca tuturor celor cari și-au închinat vieța neamului, — apărării și propășirii lui, — adevăratul, statornicul, neprețuitul prinos de datorie este întărirea și sporirea moștenirii naționale ce ne-au lăsat.

Amintirea lor să ne înalțe sufletul, să ne încordeze puterile întru îndeplinirea acestei stăpânitoare datorii, ce ne este arătată de pilda lor și ne este impusă de sfânta lor moștenire.

Discursul dlui Octavian Goga.

În numele Academiei române, d. Octavian Goga, fost ministru și membru al acestei înalte instituții, a rostit următoarea cuvântare:

„Mormintele sunt, pe seama morților, lăcașuri de odihnă, pe seama viilor, urne evocatoare; posteritatea se oprește la pragul lor, ca să smulgă tainele vieții ce a fost, să descifreze impulsul unei energii sau să culeagă un învățământ pentru ziua de mâine.

Deasupra fiecărei cruci din țintirime planează o poveste din trecut, care luminează în vecinicie. Sunt cruci cu povești, unele ca para galbenă a unui opaț în amurg: sunt crucile mulțimii anonime revenite la sânul țărânei primitoare. Sunt cruci însă, al căror înțeles strălucește departe, ca un stâlp de foc călător în noapte: sunt crucile risipitorilor de suflet ce au ocrotit o idee și au lăsat-o moștenire spre binele altora. A te apropia de ele înseamnă a face se reînvie, sub ochii tăi, unele din forțele creatoare, care au dus societatea, în eterna ei primenire, mai înainte cu un pas.

Pentru noi toți, mausoleul Mitropolitului Șaguna este un asemenea prilej de înprospătare a amintirii unei rare energii rodnice, cheltuite pe deantregul în slujba neamului. Este poate cel mai evocator moment al românismului din Ardeal de o sută de ani încoace, fiindcă sub lespede a lui doarme omul, care a realizat cele mai mari binefaceri pe seama acestui colț de pământ. De aceea, astăzi, la cincizeci de ani de când s'a închis în criptă marele arhieru, întreaga conștiință națională, într'un avânt de pioasă reculegere, călătorește sub brazii dela Kășinari, dându-și seama, că dela groapa lui Șaguna, ca de pe o culme de înaltă retrospectivă istorică, vede desfășurându-se unul din cele mai luminoase capitole din însăși existența noastră.

Veacul al 19-lea, perioada procreației României moderne, a scos pe arenă o pleiadă admirabilă de personalități.

Principiul național, aruncat în laboratorul istoriei universale de marea revoluție franceză, a inaugurat epoca redeșteptării și la noi, ca și în alte părți.

Ca după un lung somn letargic, în care s'a acumulat o sevă milenară, puterile latente au isbucnit de

amândouă laturile Carpaților și poporul nostru, revenit la vieță, a fost sgduit din toropeala lui cu egală intensitate sub stăpânirile politice de atunci.

Un fluid misterios s'a comunicat, par'că, în tot organismul lui și l-a pus în mișcare.

Lozincile vremii au găsit de-odată răsunet în oropsitele Principate dunărene și în Ardealul chinuit de apăsarea iobăgiei.

Un suflu romantic, graba febrilă de vieță, un val impetuos de porniri generoase au pus stăpânire pe conștiința obștească, ca în ajunul marilor primeniri.

Dincoace și dincolo de munți, setea de lumină și dreptate a început să agite într'un fel neobicinuit rândurile mulțimei și, ca prin minune, din adormirea unui mediu primitiv patriarhal a crescut dintr'odată o generație de intelectuali frământați de problemele veacului, militanți îndrăzneți și gata de ultimul sacrificiu pentru izbânda visului lor.

E generația ideologilor dela 1848, cum s'a obicinuit să-i numească posteritatea, cei cari în Muntenia și Moldova au făurit unirea și independența țării, paralel cu mănunchiul care a îndrumat destinele neamului aici în Ardeal, după prăbușirea feudalității.

Românii de sub Habsburgi s'au găsit în fața evenimentelor epocale dela jumătatea veacului trecut, orfani de o clasă conducătoare. Un popor de țărani clăcași, călăuzit de preoții lui, era Ardealul nostru dela 1848. Singure școlile din Blaj lumineau pe acest fond de tristă părăsire ca o candelă în întuneric. S'a făcut o încordare supremă și o vastă eflorescență de oameni a răsărit pentru toate nevoile.

În pragul revoluției, preoțimea a unit crucea cu spada. S'au ivit clericii în fruntea legiunilor de lăncieri; tineri avocați au devenit comandanți de armată, în vreme ce profesorii de teologie s'au improvizat în conducătorii doctrinei noastre politice. Totul s'a pus în mișcare. Toate rezervele s'au înșiruit pe câmpul de bătaie în marile examen al neamului.

Această revărsare de energii însă trebuia ordonată și valorizată cu un obiectiv politic bine determinat. Se cerea, deci, o operă de chibzuință; se cerea spiritul creator și intuiția de genii, care stăpânește vârtoarea turbure; se cerea omul excepțional. Rolul acesta l-a avut Andrei Șaguna, descendentul Pindului, trimis de soartă ca un ajutor venit de sus în tabăra ardelenilor. Tânărul vicar din preajma învălmășelii generale s'a așezat dela început în această largă perspectivă istorică, a ajuns repede un centru al mișcării și mâna lui viguroasă a prins cu putere toate ițele.

Înțelegând din primele momente, că milioanele de țărani români sunt predestinați unei conduceri teoretice, el a făcut din cărja lui vlădicească un sceptru de îndrumare politică.

Deosebitele sale însușiri îl impuneau în fruntea treburilor. Om de tact și fin diplomat; spirit cizelat de cultură și perfect echilibrat; pregătit deopotrivă pentru speculațiunile abstracte, ca și pentru acțiunile pozitive; urmașul de scaun al blagoslovitului Vasile Moga, aducea cu sine un element psihologic nou în linia de avânt și îndrăzneală, un temperament revoluționar și conspirator, o reminiscență atavică din sufletul agitat al Macedoniei.

Inzestrat cu o personalitate multiplă și bogată, Șaguna a devenit astfel dirigitorul destinelor noastre politice în Ardeal.

Dela memorabila adunare de pe câmpul libertății la Blaj, unde figura lui venerabilă asemănătoare imaginii lui Andrei Hoffer, eroul tirolez din pânzele celebre ale lui Defregger, domina masele de țărani, și până'n clipa din urmă a acestei frumoase bărbății cel mai demn

principe al Bisericii noastre a fost pe planul întâi al tuturor acțiunilor la noi.

În acest cadru de ansamblu al sbuciumului unui popor trebuie apreciată munca lui Șaguna. Grijă de competență a clericului mândru de tagma lui a fost ridicarea Bisericii ortodoxe din prăbușirea și umilința ei și reînvierea vechei mitropolii cotropită de vitregia vremurilor.

Când această țintă exterim de dificilă a putut fi atinsă prin influența și stăruințele lui, cari au schimbat tradiționala conduită a burgului vienez, noul Mitropolit și-a putut pune în lucrare ideile lui de organizator, cari culminează în statutul organic, ajuns pentru toate vremile la noi o „magna charta“ a organizării bisericești, având la bază concepția democratică cu principiul național, precum și spiritul apostolic al perceptelor creștinești cu exigențele avansate ale vieții moderne.

Prin activitatea lui pe terenul bisericesc, Șaguna a depășit granițele eparhiei lui, menținând contactul permanent cu românii de pretutindeni. Cu prestigiul lui, neamul arhipăstoresc se transformase într'un piedestal de mare senior.

Vremea vitregă a imperialismului unguresc s'a deslănțuit fructuos asupra neamului, lăsând să cadă asupra Ardealului urgia anilor răi din biblie.

Moșneagul dărz a înțeles toate amărăciunile vremurilor schimbate și a murmurat în barba-i de patriarh: „flere posum, sed juvare non“.

Infrânt în cale, ca un stejar despicat de fulger la margine de drum, a privit împrejur ca să-și găsească un colț pentru repausul de veci și atunci și-a ales un sat: Rășinari, el, coboritorul Pindului, care urcase toate treptele măririlor: prietenul arhiducilor, oaspele splendorilor imperiale, aci la coasta graniței biestemate dispărută, într'o atmosferă rustică de românism pur, în mijlocul crucilor de lemn ale acestor ciobani dela munte, cari semnifică mai limpede trăinicia rasei și pecetea eternității a năzuințelor noastre.

Astăzi, la o jumătate de veac, când sufletul României întregite, în frunte cu Regele ei, se apleacă în fața acestui mormânt plin de înțeles, umbra neuitatului părinte al neamului falfăie peste capetele noastre, trezind în inima tuturor a sentiment de binefăcătoare armonie spre a desprinde mai bine ritmul unei vieți și a ne pătrunde de povețele ei.

Academia română, prin rostul meu turburat de duioase amintiri și copleșit de măreția clipei, își trimite prinosul de închinăciune.

Cuvântarea d-lui Valer Branice

D. Valer Branice a vorbit în numele „Astrei“, aducând elogii Mitropolitului Șaguna, care a reușit să întrupeze toate aspirațiile neamului, contribuind la unitatea sufletească, iar prin întemeierea „Astrei“ a realizat înfrățirea tuturor românilor ardeleni, indiferent de religie, transformând sărbările „Astrei“ în adevărate manifestări, cari au afirmat politica românească pe vremea jugului maghiar.

Alți oratori.

A vorbit apoi un preot bătrân din vremea lui Șaguna, iar țăranul Ion Gioran a vorbit, în numele rășinariilor, pentru Șaguna, ocrotitorul poporului, răspânditorul învățaturii și susținătorul credinței strămoșești.

Omagiul Suveranului.

M. S. Regele a depus o coroană de flori naturale pe mormântul marelui Ierarh.

Partidul național român încă a depus o coroană pe mormânt. Coroana avea următoarea inscripție: „Primului președinte, în semn de admirație“. Coroana a fost purtată până la mormânt de d-nii I. Maniu, Al. Vaida Voevod și St. Cicio-Pop.

Festivitatea dela Rășinari s'a terminat la orele 2 jum. d. a. După terminarea cuvântărilor, Suveranii au plecat cu acelaș cortegiu, ca la venire, la Sibiu. Restul oaspeților au luat parte la masa oferită de rășinarieni.

La Sibiu

Festivalul religios dela Catedrala ortodoxă Sibiu.

La orele 6 d. a., la catedrala ortodoxă română a fost un festival religios, dat de corul mixt al Catedralei și de corul școlii normale „Andrei Șaguna“.

Au asistat membrii Familiei Regale, membrii guvernului și toți invitații.

S'au executat din operele religioase ale lui Muzicescu, Dima. Apoi a urmat conferința d-lui prof. dr. Lupaș.

Conferința D-lui Lupaș.

O datorie de pietate a adus azi la mormântul lui Șaguna obștea creștinească, să cinstim trecutul lui Șaguna.

Sufletul lui credincios să ne servească statornic drept călăuză în orice împrejurări. El și-a contopit personalitatea proprie în personalitatea colectivă a credincioșilor. Și desigur munca entuziastă a acestora a ajutat transformarea în acțiune, ideilor lui Șaguna. El mai presus de orice a știut să păzească poporul, fiindcă a lucrat coram populo.

Șaguna, venit din Pind cu un dor de libertate, în colaborare cu S. Bărnuțiu au sprijinit programul libertății naționale pe câmpia Libertății. Naționalismul lui e caracterizat printr'o frumoasă toleranță creștinească față de celelalte confesiuni și dinasticismul său a fost ușor explicabil, întru cât voia, ca luptând pe mai multe fronturi să atingă ținta. El însă totdeauna ducea de jos, voia poporului, la împărat.

El a scăpat la 1860 biserica română ardeleană de jugul sârbesc.

Dar ceea ce a făcut gloria lui, e statutul organic al bisericii naționale ardeleni. Nu e lege scrisă, care să fi pătruns mai bine firea poporului, ca acest statut.

Încee, spunând, că Șaguna e educătorul moral al poporului, făcând școli, înfrățind „Astra“, pentru cultura poporului; iar prin întemeierea autonomiei bisericești a pus baza partidului național român. El este pregătitorul unității naționale.

Alți oratori.

A vorbit apoi, în numele românilor macedoneni dl secretar gen. I. Valaori, apoi preotul Georgescu în numele „Soc. ort. a femeilor române“, gen. Atanasiu în numele „Ligei culturale“, prof. dr. Tarnavschi în numele facultății teologice din Cernăuți.

Banchetul

La 9 seara s'a dat un banchet în sala Urania. Sunt peste 500 invitați. Membrii partidului național român lipsesc.

Serviciul l-au făcut fetele dela liceu și dela școala normală, îmbrăcate în frumoase costume naționale.

Toastul mitropolitului Bălan.

Cel dintâi toast l'a ridicat mitropolitul Bălan, închinând pentru Suverani, cari au cinstit sărbătorirea lui Șaguna. Asigură pe M.M. LL. Regele și Regina de devotamentul Bisericii.

Cuvântarea M. S. Regelui.

A vorbit apoi M. S. Regele.

„Însuflețit de imensa personalitate a lui Șaguna, am venit să aducem prinos de recunoștință acestui apostol al neamului românesc.

Dacă nouă ne-a fost dat să fim înfăptuitorii Statului național al tuturor provinciilor românești, nu trebuie să uităm, că acest act a fost pregătit de acei mari bărbați, stâlpi ai neamului, de care s'au sfărâmat toate vrăjmășiile, toate pedicile lungi, — înfăptuitorii Statului prin cultura și moralitate.

Unul din acești stâlpi gigantici a fost Șaguna, această odraslă macedoneană, care a izbutit să refacă o mitropolie românească pentru Transilvania și Banat; care a trezit conștiința neamului, prin dezvoltarea școalei și Bisericii.

Purtând toiașul păstoresc între 1848-1873, Șaguna a știut să se arate și un înțelept cărmuitor politic român, când jugul minorității maghiare asupra întregului popor român transcarpatian era mai apăsător. El știu atunci să vadă, să facă și să tacă.

Datorită vitejiei admirabilului ostaș român, datorită înțelepciunilor bărbaților de stat, intelectualității românești și tuturor forțelor vii ale neamului, suntem azi uniți într-o singură țară. Și Șaguna a fost frământătorul și pregătitorul acesteia prin muncă uriașă și înțeleaptă, plină de tact, dezvoltată prin sporirea tuturor energiilor în vederea unirii.

La capătul zilelor sale, a lăsat testament să se odihnească între cetină de brazii, la poalele Carpaților, între români neași.

Cetatea nu l-a primit, dar l-a primit frumosul sat Rășinari, căci Șaguna știa, că satele păstrează adevărata viața românească, de unde nasc toate energiile.

Se cuvine să ne închinăm în fața faptelor lui Șaguna; în fața mormântului lui să ne gândim la marea pildă dată prin înălțarea sa deasupra tuturor patimilor, cuprinzând statornic orizonturi largi, îmbrățișând totalitatea problemelor naționale, cu ținta hotărâtă a Unirii tuturor românilor și a întăririi neamului.

Vecinică să-i fie amintirea!

Întreaga asistență aclamă îndelung pe Suveran și Familia Regală și Princiară.

Plecarea Suveranilor.

Banchelul s'a încheiat la ora 1 noaptea în ovaționări frenetice pentru Dinastie.

S'a format apoi cortegiul încadrat între două plutone de cavalerie, cu torțe, conducând pe Suverani la gară.

La gară M. S. Regele și M. S. Regina s'au întretinut cu asistenții, exprimându-și satisfacția de felul cum a decurs sărbătorirea.

La ora 2 noaptea trenul regal se pune în mișcare.

Cu un tren ministerial au plecat apoi și membrii guvernului.

În oraș a urmat retragere cu torțe.

Ș T I R I

Personale. P. S. Sa Episcopul nostru Iosif, însoțit de P. S. Sa Arhiereul Filaret, a plecat cu Simponul de Sâmbătă dimineața la Baile Erculane.

P. S. Sa Părintele Episcop va rămâne mai mult timp acolo, pentru ca să-și caute de sănătate; P. S. Sa Părintele Arhiereu însă se va înapoia Marți.

Vizită înaltă. Dl. C. Anghelescu, ministrul instr. publice, în drumul său de a cerceta personal starea școalelor din Banat, a sosit Duminecă la ora 1 și jum. la Caransebeș. În suita dsale erau: secretarul general I. Valaori, directorul învățământului primar P. Ghițescu, directorul inv. profesional N. Păcurariu, ziaristul M. Burileanu, deputații: Dr. Iosif Popoviciu, Dr. C. Cornean, I. Orzescu, I. Conciatu, prefectul Dr. P. Cornean și revizorul școlar I. Măriță.

Sosind la Caransebeș, înalții oaspeți au poposit la reședința episcopescă, unde P. S. Sa Episcopul diecezan le-a oferit o mică gustare.

La ora 2 și jum. dl. ministru cu suita sa, însoțit de P. S. S. L. L. Episcopul diecezan și Arhiereul Filaret, a trecut în sala cea mare a hotelului „Pomul verde”, unde în onoarea înaltului oaspe s'a aranjat un banchet, la care au luat parte reprezentanții autorităților civile și militare din loc, precum și toți membrii corpului didactic. S'au rostit și mai multe toasturi, cari sunt indispensabile la astfel de ocaziuni.

După masă dl. Ministru împreună cu suita sa și însoțit de P. S. Sa Episcopul nostru Iosif și de reprezentanții autorităților locale, a cercetat institutul teologic, liceul, internatul teologic și pe cel pedagogic, școala normală, apoi pe cea civilă pentru fete și școala primară. Pretutindeni șeful învățământului a fost plăcut impresionat de cele văzute, îndeosebi i-a plăcut foarte mult zidirea și aranjamentul liceului; a constatat însă lipsa simțitoare a internatelor pentru elevii și elevele dela diferitele școale. Rezultatul final al vizitei ministeriale a fost, că dl. Ministru, cunoscând lipsa arzătoare a internatelor, a promis, că va pune la dispoziție mijloacele materiale convenite, ca să se deschidă — începând cu anul școlar viitor — un internat pentru elevii dela toate școale. — Să fie într'un ceas bun!

Terminându-se inspecția școalelor, la ora 6 p. m. înalții oaspeți au plecat la Lugoj, iar de aici mâine-zi au plecat spre Bocșa—Reșița—Oravița, de unde se vor întoarce îndărăt la București.

I. P. S. Sa Mitropolitul primat Miron, în drumul său spre Toplița, s'a oprit Joi, pentru două zile, la Caransebeș, unde a cercetat și pe P. S. Sa Părintele Episcop diecezan.

Din cauza aglomerației de material, am fost nevoiți să amânăm pentru numărul viitor continuarea poveștii științifice: În munții Parângului.

AVIZ!

La sărbătoarea Sf. Proroc Ilie (20. Iulie — 2 August a. c.) se va face obicinuitul pelerinaj la mănăstirea dela „Izvorul Miron” din hotarul comunelor Românești-Curte, din tractul Făgetului.

Cu acest prilej, în s. biserică dela aceasta mănăstire se va celebra s. liturgie în sobor, cu predică ocazională, iar lângă izvorul tămăduitor se va face s. maslu cu 7 preoți și se vor ceti poporului credincios slujbe dumnezeiești, după trebuința fiecăruia. Cei pregătiți -- mărturisiiți, se vor putea împărtăși la s. liturgie.

Făget, la 27. Iunie 1923.

Sebastian Olariu
protopresbiter.

Nr. 262 C/1923.

CONCOURS.

Comunitatea de avere a fostului regiment confinar româno-bănățean Nr. 13 — pentru înlesnirea cercetării liceului „Traian Doda” din Caransebeș de către fiii foștilor grăniceri — primește în internatul său pe durata anului școlar 1923--24, 100 (unasută) elevi, fii ai împădușilor, lipsiți de mijloace materiale, cari

pe timpul prelegerilor vor beneficia de întreținere, supraveghiere la studiu și educație.

Din numărul amintit mai sus $\frac{1}{4}$ parte se primesc gratuit, $\frac{1}{4}$ parte cu taxa lunară de 100 Lei, $\frac{1}{4}$ parte cu taxa de 200 Lei și $\frac{1}{4}$ parte cu taxa de 300 Lei lunar.

Comitetul își rezervă dreptul să urce taxa de întreținere, sau să retragă beneficiul elevilor, cari nu vor dovedi în cursul anului școlar progres în studiu, sau nu vor avea purtare morală bună.

Asupra primirii decide Comitetul Comunității de avere.

La cereri se alătură:

1. Certificatul școlar de pe ultimul an școlar.

2. Estrasul de botez.

3. Atestatul de paupertate, în care se va arăta precis ceea ce au părinții concurenților.

Taxele lunare sunt a se plăti între 1—10 al fiecărei luni la Direcțiunea internatului. Neplătirea taxei în acest interval va expune pe elev la eliminarea din internat.

Cererile provăzute cu documentele înșirate sub 1—3 sunt a se înainta Comitetului Comunității de avere în Caransebeș, la adresa Oficiului de Economie a Comunității de avere în Caransebeș, până la 10 August a. c.

Elevii primiți în internat sunt obligați a aduce cu sine:

1. 4 cămeși și tot atâtea izmene.
2. 2 părechi ghete.
3. 6 părechi ciorapi sau obele.
4. 1 păreche pantofi.
5. 6 batiste.
6. 2 ștergare.
7. 2 servete.
8. 1 păhar de apă.
9. Un piepten, o perie de haine, perii de ghete, perie de dinți, săpun de spălat și crema de lipsă pentru dinți și ghete.

Având în vedere, că Comunitatea de avere respective Internatul ia asupra sa spălatul albiturilor, pentru păstrarea și împărțirea corespunzătoare se cere însemnarea fiecărei bucați date la spălat cu numărul de pe braț al elevului respectiv, cusut pe albitură cu ață neagră.

Se observă, că didactrul școlar și taxele de înscriere cad în sarcina părinților.

Onorata primărie este rugată a publica acest concurs în comună.

Din ședința Comitetului Comunității de avere ținută în Caransebeș la 9 Iulie 1923.

Ing. SIMU m. p.

Președinte.

LICITAȚIE.

Comunitatea de avere vinde pe calea licitațiunii publice în ziua de 26 Iulie a. c. **100 vagoane lemne de foc**, esență fag, încărcate în vagon ab gara Ferdinand.

Se invită deci doritorii de a cumpăra, ca să-și trimită ofertele închise și provăzute cu cautiunea de 10% din suma oferită, la subsemnata direcțiune până la 26 Iulie a. c. orele 10 a. m.

Licitația se ține la data de 26 Iulie a. c. ora 11 a. m. în Caransebeș, la Direcțiunea silvică a Comunității de avere.

Amatorii pot lua informațiuni dela Serviciul Exploatărilor Comunității de avere, iar lemnele se pot vedea în depozitul din Ferdinand și la locul de producție.

Subsemnata Direcțiune își rezervă dreptul a accepta oricare ofertă încursă, fără privire la suma oferită, — ori la caz că nu se vor ivi oferte corespunzătoare, a respinge pe toate și a fixa termin nou pentru o altă licitație.

Ofertele telegrafice, precum și cele ulterior încurse, nu se iau în considerare.

Caransebeș, la 16. Iulie 1923.

Direcțiunea silvică

a Comunității de avere a fostului regiment conf. româno-bănățean Nr. 13.

Nr. 53/1922

CONCURSE.

Pentru întregirea *parohiei* de cl. II. din *Bocșa-română*, protobresbiteratul Bocșa-montană, rămasă vacantă prin decedarea parohului Ioan Guțiu, se escrie concurs cu termin de recurgere de 30 zile socotit dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumente sunt:

1. Sesiunea parohială
2. Birul și stola uzuată
3. Casa parohială de sub Nr. 31.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt avizați, că, recursele lor, instruate conform statutului organic și regulamentului pentru parohii — adresate comitetului parohial — să le subștearnă oficiului protopresbiterat din Bocșa-montană, până la terminul indicat, precum și a se prezenta în s. biserică în vre-o Duminecă sau sărbătoare, însă nu în ziua de alegere, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Dat din ședința comitetului parohial or. rom. din Bocșa-română, ținută la 2/15 Februarie 1922.

Iuliu Crina m. p.
președinte.

Miron Popoviciu m. p.
notar.

De acord cu mine.

3—3

Mihail Gașpar m. p.
protopresbiter.

Nr. 82/1923

Pentru ocuparea postului de paroh la *parohia vacantă* din *Bărbosu* se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“

Emolumente:

1. Sesiunea parohială
2. Două estravilane în comună
2. Stola și birul uzitat.

În lipsă de casă parohială, alegândul paroh va avea singur să se îngrijească de locuință.

3. Toate dările de pământ pentru stat alegândul paroh are singur să le supoarte.

Doritorii de a ocupa acest post sunt rugați a-și substerne recursele lor, conform regulamentului pentru parohii, adresate comitetului par. din Bârbosu, Prea On. Oficiu protopresbiteral din Bocșa-montană. Recurenții sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfta biserică din Bârbosu, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu incuviințarea P. On. Domn protopop, și nici decum în ziua alegerii.

Barbosu, la 8 Ianuarie 1923.

Ioan Cală m. p.
pres. com par.

Alecsa Iancu m. p.
notar com. par.

De acord cu mine:

3—3

Mihail Gașpar m. p.
protopresbiter.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistor diecezan din 14 Aprilie 1923 Nr. 1130 B., se escrie din nou concurs pentru indeplinirea postului de paroh în parohia primă de cl. II-a din Banloc, devenită vacantă prin abzicerea parohului Filip Pop, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“

Emolumentele:

1. Una sesiune parohială constatătoare din 26 jug. 120 stj. □ de pământ, după care alegândul paroh va avea se poarte toate dările.

2. Stola și birul uzitat.

În lipsa de casă parohială, alegândul paroh va avea singur să se îngrijească de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post să-și substearnă recursele lor, conform regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial din Banloc, Prea On. Oficiu protopresbiteral din Ciacova.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Banloc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu prealabila incuviințare a protopresbiterului tractual și nici decum în ziua alegerii. ●

Întrucât nu se vor ivi recurenți cvalificați pentru parohii de cl. II., se vor admite și recurenți cvalificați pentru parohii de cl. III.

Banloc, din ședința comitetului parohial ținută la 10/23 Mai 1923.

Elisei Mureșian m. p.
președinte.

Gheoghe Chin m. p.
notar ad hoc.

În conțelegere cu mine.

3—3

Augustin Ghilezan m. p.
protopresbiter.

CASĂ DE VÂNZARE		
•	Cu 3 camere,	•
•	grajd, grădină	•
•	mare cu pomi	•
	fructiferi.	
		2—3
STRADA GRĂDINILOR Nr. 943.		

Nr. 262 C/1923.

CONCURS.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că Comunitatea de avere a fostului regiment confinar româno-bănățean Nr. 13 din Caransebeș va distribui pentru anul școlar 1923/24 studenților universitari, studenților școalelor superioare și academii, precum și elevilor școalelor secundare și altor școli speciale ajutoare în bani.

Ajutoarele se vor oferi numai fiilor de grâniceri lipsiți de mijloace materiale, cari dovedesc rezultat bun în studiu și purtare morală bună.

Cei ce doresc să obțină vr'unul din aceste ajutoare, sunt provocați a-și înainta cererile, reglementar timbrate, Comitetului Comunității de avere până cel mai târziu **10 August a. c. sf. n.**

Cererile să fie provăzute cu următoarele documente:

1. Certificat școlar din anul 1922/23, în original sau copie legalizată.

2. Atestat despre averea mișcătoare și nemiscătoare a familiei.

On. Primărie este rugată a publică concursul de față în comună cu observarea, că cererile înaintate după terminul fixat mai sus, sau cari nu vor fi provăzute cu documentele amintite, nu se vor luă în considerare.

Din ședința Comitetului Comunității de avere ținută în Caransebeș la 9 Iulie 1923.

Ing. SIMU m. p.
Președinte.

O casă
în Str. Ovid Nr. 1067
cu o prăvălie, 2 camere, o bucătărie, pivniță și brutărie (2 camere) cu cele necesare se vinde din mână liberă.
Informațiuni în prăvălie.

2—2